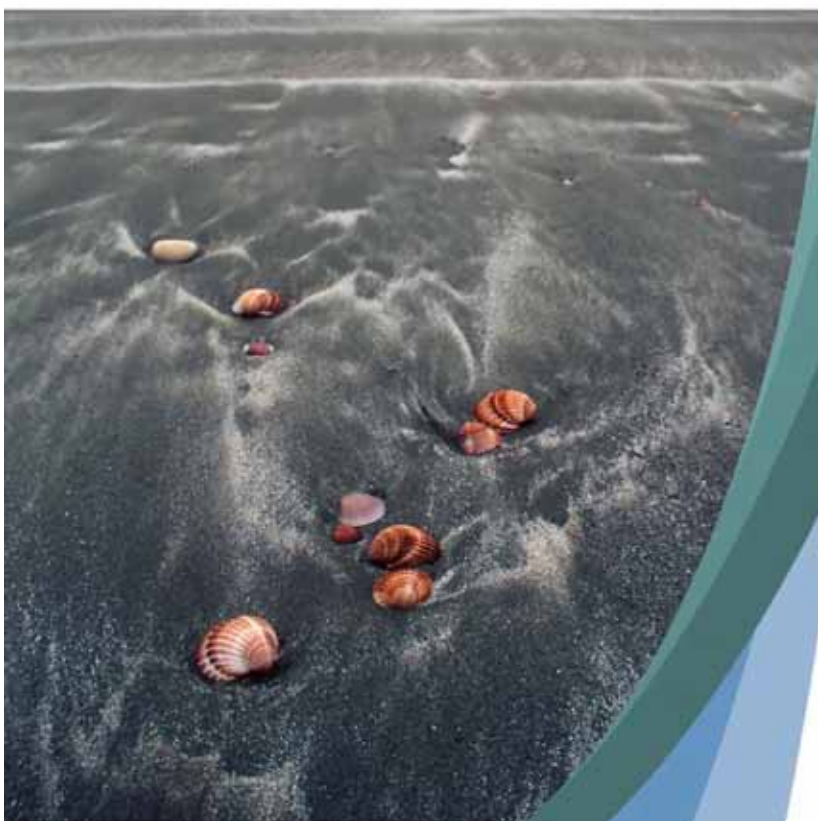

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΖΩΝΩΝ

Μια προτεραιότητα
για την Κύπρο

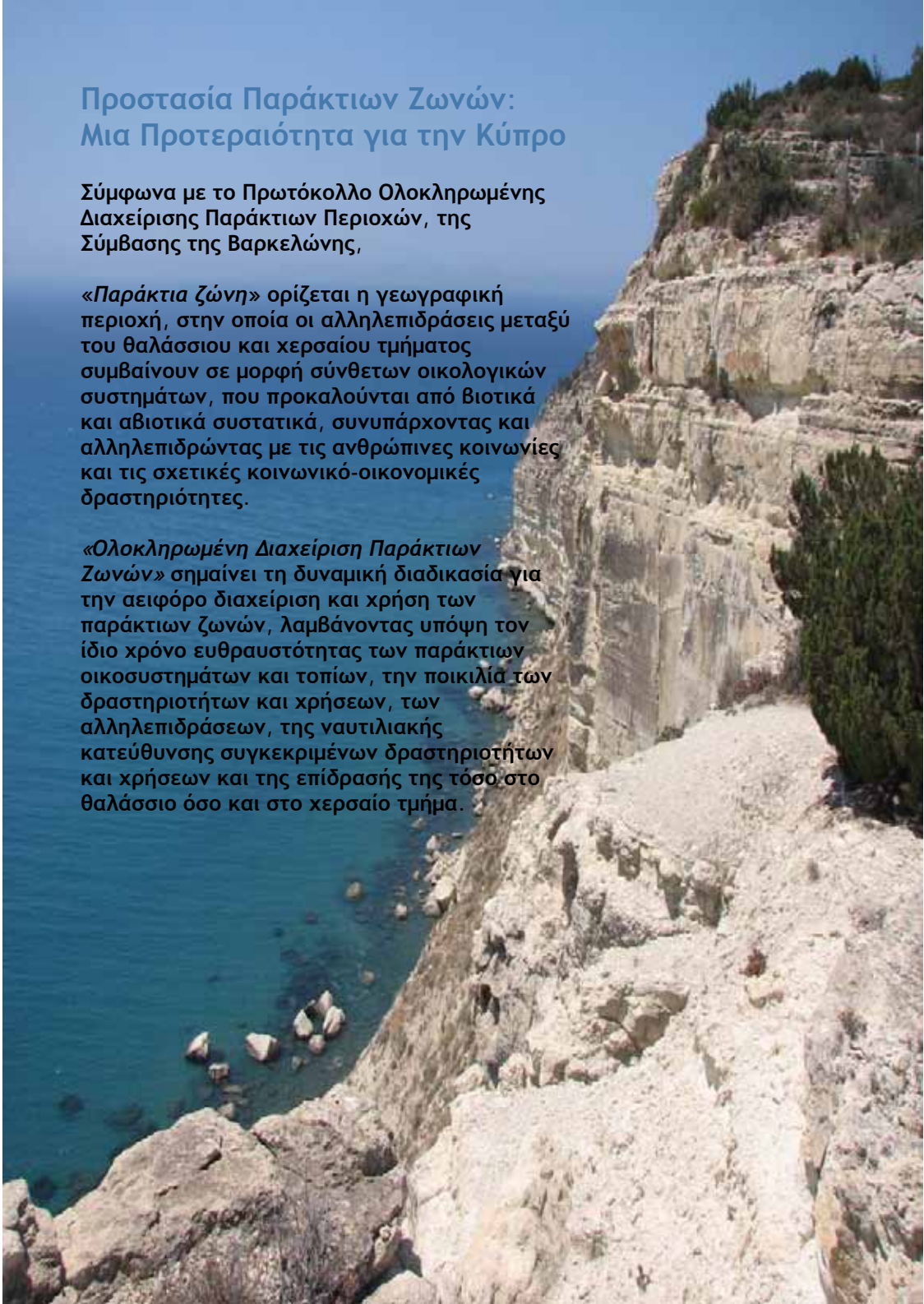

Προστασία Παράκτιων Ζωνών: Μια Προτεραιότητα για την Κύπρο

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Περιοχών, της Σύμβασης της Βαρκελώνης,

«Παράκτια ζώνη» ορίζεται η γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ του θαλάσσιου και χερσαίου τμήματος συμβαίνουν σε μορφή σύνθετων οικολογικών συστημάτων, που προκαλούνται από βιοτικά και αβιοτικά συστατικά, συνυπάρχοντας και αλληλεπιδρώντας με τις ανθρώπινες κοινωνίες και τις σχετικές κοινωνικό-οικονομικές δραστηριότητες.

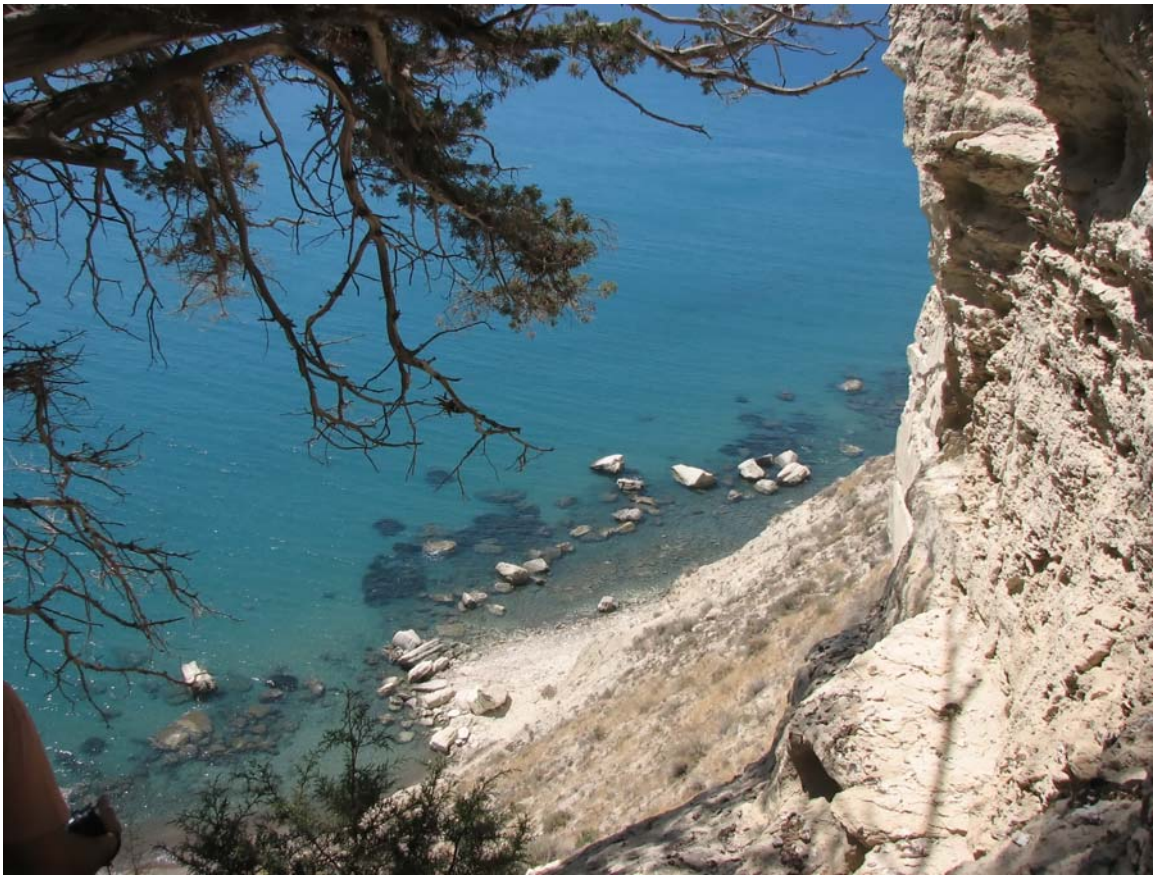
«Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών» σημαίνει τη δυναμική διαδικασία για την αειφόρο διαχείριση και χρήση των παράκτιων ζωνών, λαμβάνοντας υπόψη τον ίδιο χρόνο ευθραυστότητας των παράκτιων οικοσυστημάτων και τοπίων, την ποικιλία των δραστηριοτήτων και χρήσεων, των αλληλεπιδράσεων, της ναυτιλιακής κατεύθυνσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και χρήσεων και της επίδρασής της τόσο στο θαλάσσιο όσο και στο χερσαίο τμήμα.

Υφιστάμενη κατάσταση

Η παράκτια ζώνη έχει μεγάλη περιβαλλοντική, οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική και ψυχαγωγική σημασία. Συνδυάζοντας την ομορφιά του τοπίου, οι παράκτιες ζώνες αποτελούν τους βασικούς πόλους έλξης τουριστών. Ο οικονομικός ρόλος τους επεκτείνεται και στις εμπορικές συναλλαγές, λόγω της στρατηγικής τους θέσης, ανάμεσα στη στεριά και τη θάλασσα, αλλά και στην αλιεία, στη γεωργία και στις υπηρεσίες. Στις περισσότερες παράκτιες ζώνες παρατηρούνται αύξηση της δημογραφικής πίεσης και εποχικές μεταβολές στην απασχόληση, οι οποίες συνδέονται κυρίως με τον τουρισμό.

Το συνολικό μήκος της ακτογραμμής της Κύπρου είναι 772χλμ. Όλες οι πόλεις της Κύπρου, εκτός της Λευκωσίας, είναι παράκτιες, έτσι η αστική χωρική επέκταση παίρνει τη μορφή της παράκτιας ανάπτυξης.

Πιέσεις

Λόγω της μεγάλης ανάπτυξης των παράκτιων ζωνών της υπαίθρου, της τάξης των 45%, σε σύγκριση με αυτή στην ενδοχώρα της υπαίθρου, που φθάνει μόλις το 8%, οι παράκτιες ζώνες υπόκεινται σε συνεχείς πιέσεις, όπως υποβάθμιση των παράκτιων φυσικών πόρων, εξάντληση των υδάτινων πόρων, επιτάχυνση της διάβρωσης και συσσώρευση της ρύπανσης. Οι πιέσεις αυτές αναλύονται πιο κάτω:

- Τα **σχέδια ανάπτυξης**, που είναι αναγκαία για την ανάπτυξη, μπορούν να αποτελέσουν απειλή για το παράκτιο περιβάλλον, με εποικισμό ελεύθερων χώρων για δραστηριότητες αναψυχής και τουρισμού. Τα έργα, που εκτελούνται χωρίς επαρκή γνώση της δυναμικής του παράκτιου συστήματος, προκαλούν διάβρωση της ακτής. Η υπεράντληση φυσικών πόρων και η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων μειώνουν τη βιοποικιλότητα στις ακτές και στη θάλασσα. Η ρύπανση από διάφορες πηγές, είτε από πλοία ή βιομηχανίες, υποβαθμίζει το έδαφος και τα αποθέματα πόσιμου νερού.
- Η **αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια** είναι οι σημαντικότερες δραστηριότητες του ανθρώπου στις παράκτιες ζώνες. Ο αλιευτικός στόλος αποτελείται από τον απαιτούμενο αριθμό αλιευτικών σκαφών, ώστε να προσαρμόζεται με

τον κύκλο φυσικής ανανέωσης των αποθεμάτων ιχθύων. Ορισμένες δραστηριότητες, όπως η ναυσιπλοΐα ή η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών, είναι αντίθετες με την αλιεία, είτε επειδή προκαλούν μείωση των προσβάσιμων σημείων και των θαλάσσιων οικοτόπων είτε επειδή προκαλούν υποβάθμιση της ποιότητας του νερού και του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

- Η θαλάσσια μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών αποτελεί μια σημαντική οικονομική, τουριστική και εμπορική δραστηριότητα των παραθαλάσσιων πόλεων. Αυτές οι πόλεις προσελκύουν στις ζώνες δραστηριότητάς τους μεγάλες βιομηχανίες.
- Σημαντικό είναι το γεγονός ότι η οικονομία της παράκτιας ζώνης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα έσοδα του τουρισμού. Το 63% των Ευρωπαίων πολιτών προτιμά τις παραλίες της Μεσογείου. Ο **τουρισμός** έχει συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Παράλληλα, έχει επιτρέψει την ανάπτυξη οδικού δικτύου και έργων υποδομής, περιορίζοντας την απομόνωση ορισμένων περιοχών. Ο τουρισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση απασχολεί 9 εκατομμύρια άτομα και αντιπροσωπεύει το 5,5% του Ευρωπαϊκού Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος.
- Στις παράκτιες ζώνες απαντάται μεγάλος αριθμός **οικολογικών συστημάτων**, τα οποία αποτελούν προστατευτική ζώνη ανάμεσα στη στεριά και τη θάλασσα. Τα παράκτια οικοσυστήματα είναι σημαντικά για τη βιοποικιλότητα, για τη ρύθμιση του κλίματος και την καταπολέμηση της διάβρωσης. Εντούτοις, η οικολογική ισορροπία της ακτής είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη και εξαρτάται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Η αύξηση της οικοδόμησης, η ρύπανση από ατυχήματα, η κακή διαχείριση των αστικών, βιομηχανικών και γεωργικών λυμάτων, που διοχετεύονται στη θάλασσα, και οι επιχωματώσεις των ακτών, υποβαθμίζουν το παράκτιο περιβάλλον. Επιπρόσθετα, η αύξηση του πληθυσμού απειλεί την περιβαλλοντική και κοινωνική ισορροπία των παράκτιων ζωνών.

Παράκτιο οικοσύστημα

- Ο κίνδυνος που διατρέχουν οι παράκτιες ζώνες έχει αυξηθεί εξαιτίας των **κλιματικών αλλαγών**, ιδίως της ανόδου της στάθμης της θάλασσας, των αλλαγών της συχνότητας και της έντασης των ακραίων καιρικών φαινομένων, καθώς και της αυξημένης διάβρωσης και των πλημμυρών που προκαλούνται στις ακτές.

Στις παράκτιες ζώνες παρατηρούνται τα ακόλουθα παράκτια οικοσυστήματα, η προστασία των οποίων είναι καθοριστική για την αποτροπή της εξαφάνισης των ειδών που απαντώνται σε αυτά:

- Οι **υγροβιότοποι** είναι φυσικές περιοχές που καλύπτονται μόνιμα ή εποχιακά με ρηχά νερά, τα οποία είτε μπορεί να είναι στάσιμα ή τρεχούμενα, γλυκά, υφάλμυρα ή αλμυρά και περιλαμβάνουν εκτάσεις που καλύπτονται με θαλασσινό νερό. Τα υδρομορφικά εδάφη επιτρέπουν την ανάπτυξη υδροχαρούς βλάστησης και τη συγκέντρωση ειδών πανίδας. Οι υγροβιότοποι αποτελούν ενδιαιτήματα σπάνιων ειδών χλωρίδας και πανίδας και κυρίως ορνιθοπανίδας, η οποία μεταναστεύει εποχιακά. Στην Κύπρο οι Αλυκές Λάρνακας και η Αλυκή του Ακρωτηρίου προστατεύονται από τη Συνθήκη Ραμσάρ «για τη διατήρηση και την αειφόρο χρήση των υγροβιότοπων και των πόρων τους», σύμφωνα με την οποία οι υγροβιότοποι είναι φυσικοί πόροι μεγάλης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής σημασίας, αφού παρέχουν οφέλη στην αλιεία, κτηνοτροφία, δασική ξυλεία, αναψυχή και περιβαλλοντική εκπαίδευση.
- Οι **εκβολές ποταμών**, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, ορίζονται ως οι περιοχές στο στόμιο του ποταμού που διευρύνεται στο σημείο που ενώνεται με τη θάλασσα, όπου το γλυκό και το θαλάσσιο νερό συμβάλουν. Στο σημείο αυτό παρατηρείται πλούσια άγρια ζωή, συγκεκριμένα θαλάσσια, λόγω ύπαρξης ικανοποιητικής τροφής για την αναπαραγωγή τους. Ο κυριότερος λόγος που οι εκβολές είναι τόσο πλούσιες και εύφορες είναι ότι τα νερά των ποταμών στην πορεία τους προς τη θάλασσα παρασύρουν χώμα, που το εναποθέτουν στην

εκβολή των ποταμών με την μορφή λάσπης, αλλά και πολλές θρεπτικές ουσίες μαζί με αυτό. Το ευαίσθητο αυτό περιβάλλον επιδέχεται καταστροφές από ανθρώπινη επέμβαση, από την κατάληψη της κοίτης του ποταμού, τη συγκράτηση της λάσπης από την κατασκευή υδατοφρακτών, τη μόλυνσή τους με βιομηχανικά απόβλητα, ή την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φράγματα.

- Η βιοποικιλότητα και η ισορροπία των **θαλάσσιων οικοσυστημάτων** απειλούνται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι πρακτικές και τα αλιευτικά εργαλεία βυθού (αλιεία με τράτες βυθού, δράγες, στάσιμα απλάδια βυθού κ.λπ.), είναι δυνατόν να υποβαθμίσουν κατά τρόπο μη αναστρέψιμο τα ευπαθή θαλάσσια ενδιαιτήματα.
- Τα **παράκτια δάση** αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα οικοσυστήματα που μπορεί να πληγούν από τις καταστροφικές πυρκαγιές ή την ανεξέλεγκτη υλοτόμηση. Η φθορά των εδαφών προοιωνίζει μεγάλα προβλήματα μελλοντικής διάβρωσης.
- Ο **αμμόλοφος** αποτελείται από λεπτοκοκκώδη άμμο και σχηματίζεται συνήθως σε ερήμους. Ο σχηματισμός του προκαλείται από δυνατούς ανέμους που πνέουν στις περιοχές, οι οποίοι μάλιστα πολλαπλασιάζονται στη διάρκεια της νύχτας, οπότε παρατηρείται και μείωση της θερμοκρασίας. Τα χαρακτηριστικά του είναι το καμπυλόγραμμο πυραμιδοειδές σχήμα, το πολύ ανοιχτό κίτρινο χρώμα, οι σκιές που σχηματίζουν όταν φωτίζονται έντονα από τον ήλιο. Η κίνηση οχημάτων πάνω σε αυτούς προκαλούν ολοκληρωτική καταστροφή στη φυσική αναγέννηση και στη συνοχή του αμμώδους εδάφους.

Νομικό σύστημα

Σύμφωνα τον περί Προστασίας της Παραλίας Νόμο, Κεφάλαιο 59, η «*παραλία*» περιλαμβάνει εδάφη εντός απόστασης όχι μεγαλύτερης των 100 υάρδων ή 91,44 μέτρων, από τη γραμμή της ανώτατης στάθμης παλίρροιας, ως ο Υπουργός Εσωτερικών καθορίζει με γνωστοποίηση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Στην παραλία θα παρέχεται, μετά από έγκριση σχετικής αίτησης της Αρμόδιας Αρχής, άδεια παροχής υπηρεσιών ή διευκολύνσεων, με ωράριο λειτουργίας από τις 7:00π.μ. μέχρι τις 7:00μ.μ. καθημερινά.

Πέρα από τον πιο πάνω ορισμό, ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται, δυνάμει του άρθρου 3 των περί Προστασίας των Λουομένων εν τη Θαλάσση Νόμων του 1968 και 1986, εκδίδει Διάταγμα ανά έτος, στο οποίο περιγράφονται οι περιοχές αποκλειστικά για τους λουόμενους μεταξύ των ωρών 7.30π.μ. και 8.30μ.μ. κάθε μέρα, από αρχές Μαΐου μέχρι τέλος Οκτωβρίου.

Στις πιο πάνω θαλάσσιες ζώνες που καθορίζει ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων για αποκλειστική χρήση από τους λουόμενους και σύμφωνα με το περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Ποιότητα των Νερών Κολύμβησης) Διάταγμα του 2000, εφαρμόζεται δίκτυο παρακολούθησης περιοχών κολύμβησης ανά 15 ημέρες κατά τη διάρκεια της κολυμβητικής περιόδου που αρχίζει από τις 15 Μαΐου και λήγει στις 31 Οκτωβρίου.

Η προστασία του περιβάλλοντος έχει καθοριστική σημασία για την ποιότητα ζωής των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Εντούτοις, σημαντική πρόκληση αποτελεί ο συνδυασμός της προστασίας του περιβάλλοντος με τη συνεχιζόμενη οικονομική ανάπτυξη, κατά μακροπρόθεσμα αειφόρο τρόπο. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, ως αρμόδια για την εφαρμογή του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου Ν.140(Ι)/2005, αξιολογεί και ετοιμάζει σχετική γνωμάτευση για έργα που εμπίπτουν στο Νόμο, όπως παράκτια έργα για την αντιμετώπιση της διάβρωσης και θαλάσσια έργα που παρέχουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης της ακτής ή μαρίνες σκαφών αναψυχής

και αλιευτικοί λιμένες ή λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες.

Στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο «Φύση 2000», που σκοπεύει στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας, εντάσσονται πέντε^[a] από τις τριάντα οκτώ περιοχές. Ο κυριότερος σκοπός του είναι να ευνοήσει τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και περιφερειακές απαιτήσεις.

Ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται μια περιβαλλοντικά αειφόρος, οικονομικά δίκαιη, κοινωνικά υπεύθυνη και πολιτισμικά ευαίσθητη διαχείριση των παράκτιων ζωνών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θέσπισε πολιτικές για της παράκτιες ζώνες της. Με τη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2002 σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ), καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές για την εφαρμογή

των αρχών της ΟΔΠΖ. Η Σύσταση καθορίζει στάδια, τα οποία τα κράτη μέλη πρέπει να υιοθετήσουν για να αναπτύξουν τις εθνικές στρατηγικές τους, μέχρι την άνοιξη του 2006, με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, ως το εθνικό σημείο επαφής, ετοίμασε την ετήσια Έκθεση για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Περιοχών στην Ευρώπη για το 2005, η οποία υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) το Μάρτιο του 2006, και αξιολογήθηκε από ανεξάρτητο Σύμβουλό της. Η ΟΔΠΖ περιλαμβάνει πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων ο χωροταξικός σχεδιασμός των πόλεων και της υπαίθρου και η χρήση της γης.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Δράσεων Προτεραιότητας του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης (PAP/RAC) του Προγράμματος Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών (MAP-UNEP), εφάρμοσε το Πρόγραμμα CAMP-Cyprus, που αφορά τη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Κύπρου, ως απάντηση στο κάλεσμα της Ε.Ε. για ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών. Με την υπογραφή της σχετικής Συμφωνίας, που έγινε στις 21 Ιουνίου 2005, άρχισε η εφαρμογή του Προγράμματος, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 13 Ιουνίου, 2008.

Ο στόχος του Προγράμματος επικεντρώθηκε στην ενδυνάμωση των υφιστάμενων πολιτικών και πρακτικών που εμπλέκονται και επηρεάζουν τη διαχείριση των παράκτιων ζωνών. Ο στόχος αυτός προωθήθηκε μέσα από δράσεις που αφορούν μεθοδολογίες και εργαλεία, όπως η Ενοποιημένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών, η Περιβαλλοντική Ενημέρωση και Δημόσια Συμμετοχή, η Επικοινωνία / Πληροφόρηση, η Αξιολόγηση της Φέρουσας Ικανότητας, η Στρατηγική Περιβαλλοντική Αξιολόγηση, τα Οικονομικά Εργαλεία και Μέθοδοι Αξιολόγησης και Διαχείρισης και τα Θέματα Βιοποικιλότητας. Παρόλο που οι τέσσερις τελευταίες δραστηριότητες εφαρμόστηκαν πιλοτικά στη νότια παράκτια περιοχή της Λάρνακας, τα αποτελέσματα του Προγράμματος αποσκοπούν στην επεξήγηση και ανάδειξη μεθόδων, πρακτικών, εμπειριών και εργαλείων για τη διαχείριση των παράκτιων ζωνών

του νησιού. Οι εκθέσεις των πιο πάνω δραστηριοτήτων παρουσιάστηκαν σε εργαστήρια και αξιολογήθηκαν από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος και τις ομάδες εργασίας, οι οποίες έχουν συσταθεί από κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς που ασκούν πολιτική για την παράκτια ανάπτυξη.

Τα αποτελέσματα του Προγράμματος ανάδειξαν μεθόδους, πρακτικές, εμπειρίες και εργαλεία για τη διαχείριση παράκτιων ζωνών, καλύτερη πληροφόρηση και δημιουργία συναντίληψης μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, προβλήματα και προοπτικές προστασίας των παράκτιων πόρων και ένταξη κατάλληλων μέτρων και εργαλείων στο θεσμικό πλαίσιο της Κύπρου.

Το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών αποτελεί το έβδομο Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης, που η Κύπρος υπόγραψε και κύρωσε. Είναι η πρώτη φορά που η Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών εμπεριέχεται σε ένα νομικά διεθνές εργαλείο, το οποίο αποτελεί μια διαδικασία δυναμική στο χρόνο, για την αειφόρο διαχείριση και χρήση των παράκτιων ζωνών, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των παράκτιων οικοσυστημάτων, την ποικιλότητα των δραστηριοτήτων και χρήσεων και τις επιπτώσεις τους στο θαλάσσιο και χερσαίο χώρο. Ο στόχος είναι η διατήρηση των παράκτιων φυσικών οικοτόπων, των τοπίων και των φυσικών πόρων και των οικοσυστημάτων. Η γεωγραφική κάλυψη του Πρωτοκόλλου είναι το θαλάσσιο όριο της παράκτιας ζώνης, το οποίο ορίζεται ως τα χωρικά ύδατα των Μερών της Σύμβασης, καθώς και το χερσαίο όριο της παράκτιας ζώνης, το οποίο ορίζεται ως το όριο των παράκτιων οικισμών που ορίζονται από τα Μέρη. Το Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη από τις 21 Ιανουαρίου 2008 μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 2009.

Σημαντικό εργαλείο είναι το EUrosion Project της E.E., το οποίο στοχεύει στη χρήση της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Αξιολόγησης για την ολοκληρωμένη διαχείριση της παράκτιας διάβρωσης στη διαδικασία σχεδιασμού.

Αρχές ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων περιοχών

Το Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών καθορίζει τις πιο κάτω αρχές για την προστασία των παράκτιων ζωνών:

- Ο βιολογικός πλούτος, η δυναμική της φύσης, η λειτουργία της παλίρροιας, η συμπληρωματική και αλληλένδετη φύση του θαλάσσιου τμήματος και η οντότητα του χερσαίου τμήματος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τις ακτές.
- Όλα τα στοιχεία που σχετίζονται με υδρολογικά, γεωμορφολογικά, κλιματικά, οικολογικά, κοινωνικό-οικονομικά και πολιτιστικά συστήματα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με ολοκληρωμένο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η φέρουσα ικανότητα της παράκτιας ζώνης και να αποτρέπονται οι αρνητικές επιδράσεις των φυσικών καταστροφών και της ανάπτυξης.
- Η προσέγγιση ανά οικοσύστημα στον παράκτιο σχεδιασμό και στη διαχείριση πρέπει να εφαρμόζεται, ώστε να διασφαλιστεί η αειφόρος ανάπτυξη των παράκτιων ζωνών.

- Η κατάλληλη διακυβέρνηση, που να επιτρέπει επαρκή και έγκαιρη συμμετοχή σε μια διαφανή διαδικασία λήψης αποφάσεων από τον τοπικό πληθυσμό και ενδιαφερόμενους για τις παράκτιες ζώνες, πρέπει να διασφαλιστεί.
- Ο δια-τμηματικός και οργανωμένος συντονισμός των διαφόρων διοικητικών υπηρεσιών και περιφερειακών και τοπικών αρχών αρμόδιων για παράκτιες ζώνες, απαιτείται.
- Ο σχεδιασμός στρατηγικών, σχεδίων και προγραμμάτων για χρήσεις γης που καλύπτουν αστική ανάπτυξη και κοινωνικό-οικονομικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες σχετικές πολιτικές, απαιτείται.
- Η ποικιλία και η ποικιλία των δραστηριοτήτων στις παράκτιες ζώνες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, και προτεραιότητα πρέπει να δίνεται, όπου απαιτείται, στις δημόσιες υπηρεσίες και δραστηριότητες που απαιτούν την άμεση πρόσβαση στη θάλασσα.
- Η χωροθέτηση των χρήσεων στην παράκτια ζώνη πρέπει να είναι ισορροπημένη και η μη απαιτούμενη συγκέντρωση και η αστική διασπορά πρέπει να αποφεύγεται.
- Οι προκαταρκτικές αξιολογήσεις πρέπει να γίνονται για τους κινδύνους που σχετίζονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και υποδομή, ώστε να αποφευχθεί και να μειώσει τις αρνητικές επιπτώσεις τους στις παράκτιες ζώνες.
- Η καταστροφή στο παράκτιο περιβάλλον πρέπει να αποφεύγεται και όπου συμβαίνει να αποκαθίσταται άμεσα.

Βελτίωση δραστηριοτήτων στις παράκτιες περιοχές

Ενέργειες που θα βελτιώσουν τις διάφορες δραστηριότητες που αναπτύσσονται στις παράκτιες ζώνες είναι:

- Εκσυγχρονισμός στόλου αλιείας με εγκατάσταση υλικού επικοινωνίας και ανίχνευσης για προγράμματα παρακολούθησης και έρευνας.
- Εμπλουτισμός εγκαταστάσεων λιμανιού με αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων και συνεδριακά κέντρα.
- Δημιουργία ψαραγορών.
- Δημιουργία μουσείου αλιείας.
- Σύνδεση λιμενικών εγκαταστάσεων και αεροδρομίων με μέσα μαζικής μεταφοράς.
- Ανάπλαση των υποβαθμισμένων και εγκαταλειμμένων ακτών.
- Δημιουργία θαλάσσιου πάρκου για ανάδειξη του πυθμένα που συγκεντρώνει σπάνια και ποικίλα θαλάσσια είδη ή αρχαιολογικά ευρήματα, για προσέλκυση δυτών και αρχαιολόγων.
- Αξιοποίηση της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής κληρονομιάς των παράκτιων ζωνών για προσέλκυση πολιτιστικού τουρισμού.
- Αποκατάσταση υποβαθμισμένων οικοτόπων.
- Δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης.
- Οργάνωση σεμιναρίων και μαθημάτων εκπαίδευσης με θέμα την προστασία οικοτόπων, την ασφάλεια στη θάλασσα, τη ναυσιπλοΐα, κ.λπ.
- Προγράμματα καταπολέμησης της περιβαλλοντικής ρύπανσης, σύμφωνα με διεθνείς Συμβάσεις.

Συμμετοχή του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Με την έγκριση της Οδηγίας 2003/35/ΕΚ «σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον», η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες στα περιβαλλοντικά ζητήματα, να προωθήσει τη συμμετοχή τους στις σχετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να βελτιώσει την εφαρμογή του περιβαλλοντικού δικαίου.

Σύμφωνα με την Οδηγία, το κοινό πρέπει να ενημερώνεται, από την έναρξη της διαδικασίας λήψης περιβαλλοντικής απόφασης, ενώ η θέση του κοινού θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη λήψη της απόφασης.

Διασφαλίζοντας την αποτελεσματική διακυβέρνηση καθ' όλη τη διάρκεια της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, πρέπει να λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα για τη συμμετοχή του κοινού στις φάσεις ετοιμασίας και εφαρμογής των παράκτιων και θαλάσσιων στρατηγικών, σχεδίων, προγραμμάτων και έργων. Η πληροφορία που θα διαχέεται στο κοινό μέσω δημόσιων ακροάσεων, ενημερωτικών φυλλαδίων, επιτόπιων συγκεντρώσεων, διαδικτύου, εκθέσεων για την κατάσταση του περιβάλλοντος, κ.λπ., πρέπει να είναι επαρκής, έγκαιρη και αποτελεσματική.

Όπως έχει αναλυθεί πιο πάνω, οι παράκτιες ζώνες παρόλο που παρέχουν τη δυνατότητα για ανάπτυξη περιβαλλοντικής, οικονομικής, κοινωνικής, πολιτισμικής και ψυχαγωγικής πρακτικής, επιδέχονται σημαντικές πιέσεις από μη ορθολογική τους χρήση και διαχείριση. Αποτελεί προτεραιότητα της κυβέρνησης η εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών και του πολίτη η χρήση και η προστασία των παράκτιων ζωνών, στο βαθμό που να μην υποβαθμίζονται οι φυσικοί πόροι, προς όφελος των σημερινών και μελλοντικών γενιών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Υπηρεσία Περιβάλλοντος

Περισσότερες πληροφορίες
Ιωάννα Κωνσταντινίδου
Λειτουργός Φυσικού Περιβάλλοντος
Υπηρεσία Περιβάλλοντος
Τηλ: 22408920
Φαξ: 22774945

E: jconstantinidou@environment.moa.gov.cy

Φωτογραφίες
Ιωάννα Κωνσταντινίδου
Α. Δημητρόπουλος
Λ. Σεργίδης

Γ.Τ.Π. 436/2008-1000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Zavallis Litho Ltd

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί